

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet samt 9 § i lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet samt lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter ändras.

I lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet föreskrivs om den utredning som inkomsttagaren skall lämna till betalaren för att denne skall kunna tillämpa bestämmelserna i internationella avtal.

Dessutom uppbärs på dividend på förvaltarregistrerad aktie 15 procent i källskatt eller ett större belopp om detta förutsätts i skatteavtal, såvida skatteavtalets bestämmelser om dividend enligt de uppgifter betalaren tillräckligt noggrant kontrollerat kan tillämpas på mottagaren av dividend.

En förutsättning för att uppgifterna skall anses ha kontrollerats tillräckligt noggrant är

att ett avtal om förvar av aktie har ingåtts med en förvaltare som det vid tidpunkten för utdelning av dividenden finns en anteckning om i registret över utländska egendomsförvaltare. Om de i registret införda uppgifternas offentlighet föreskrivs enligt förslaget i lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter.

Utdelare av dividend är endast på begäran skyldig att lämna uppgifter till myndigheterna om mottagare av dividend.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt. Bestämmelserna om källskatt på dividend på förvaltarregistrerade aktier tillämpas första gången på dividend som betalas den 1 januari 2006 eller därefter.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2006 och avses bli behandlad i samband med den.

ALLMÄNNA MOTIVERINGAR

1. Nuläge

1.1. Lagstiftning och beskattningspraxis

Källskatt på dividend

Enligt 7 § i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet (627/1978), nedan källskattelagen, utgör källskatten på dividend 28 procent.

Om det i ett avtal som Finland har ingått med främmande stat eller i ett annat internationellt avtal, till vilket Finland har anslutit sig, finns bestämmelser om beskattning av inkomst och förmögenhet, tillämpas källskattelagen enligt 1 § 3 mom. dock endast om annat inte framgår av de nämnda bestämmel-

serna.

Enligt 10 § i källskattelagen skall vid uppbörd av källskatt bestämmelserna i sådant internationellt avtal som avses i 1 § iakttas, såvida inkomsttagaren för betalaren företer utredning om sin hemort och om övriga förutsättningar för tillämpning av avtalet. Närmare bestämmelser om saken finns i förordningen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet (1305/1996), nedan källskatteförordningen. Om begränsat skattskyldig inte före betalning erläggs företer för betalaren källskattekort eller uppger för denne sitt namn, sin födelsetid och adress i hemviststaten, skall källskatt enligt förordningens 4 § alltid uppbäras enligt de procentsatser som bestäms i 7 § i källskat-

telagen.

Finland har för närvarande 63 skatteavtal som är i kraft och de omfattar bl.a. alla OECD-stater samt alla medlemsstater i Europeiska unionen med undantag för Cypern. Den rätt att beskatta dividender som källskattestaterna tilldelats genom portfolioinvesteringar varierar från noll till 28 procent. I fyra avtal överstiger beskattningsrätten 15 procent, i 43 avtal är den 15 procent och i 16 avtal understiger den 15 procent.

Förvaltarregistrering av aktieinnehav

Utländsk sammanslutning kan anonymt äga aktier i finländska aktiebolag genom att förvaltarregistrera sitt innehav. Förvaltarregistreringen av utländska aktieägares innehav grundar sig på 28 § i lagen om värdeandelsystemet (826/1991) och 5 a § i lagen om värdeandelskonton (827/1991), lagar som reglerar förvaltningen av de förvaltningskonton som skall förvaltarregistreras. Dessutom innehåller 3 a kap. i lagen om aktiebolag (734/1978) bestämmelser om förvaltarregistrering.

Enligt det finska värdeandelssystemet sköts förvaltarregistreringen av finländska konförende institut, varmed avses banker som har värdepapper i förvar, nedan förvararbanker eller custodian-banker, vilka enligt uppdrag av en kund i en utländsk förvararbank eller i ett utländskt värdepappersföretag öppnar förvaltarregistrerade värdeandelskonton för förvaltningen av en utländsk banks eller ett utländskt värdepappersföretags utländska kunders aktieinnehav. Enligt 28 § i lagen om värdeandelssystemet är det endast utländska aktieägare som kan få sina aktieinnehav förvaltarregistrerade.

Utländska investeringar på den finländska marknaden görs i huvudsak via utländska banker. De utländska bankerna har för sin del aktierna i förvar på förvaltarregistrerade konton i finländska förvararbanker. Det är dock endast en del av de utländska bankerna som har en direkt kundrelation till den finländska förvararbanken. De opererar i stället via andra förvararbanker. Förvararbankernas kundrelationer bildar därmed ofta en försvarskedja som grundar sig på förvaltarregistrering av aktier.

Uppbörd av källskatt på dividend på förvaltarregistrerade aktier

I praktiken har källskattelagen och källskatteförordningen tillämpats så, att källskatt på dividend har uppburits enligt de uppgifter om beskattningslandet en utländsk innehavare av ett förvaltarregistrerat värdeandelskonto har lämnat, utan att för betalaren har företetts de i 4 § i källskatteförordningen avsedda uppgifterna. I samband med skattegranskningar har bolagen uppmanats iaktta bestämmelserna i 4 §.

Uppgifterna om beskattningslandet baseras på ett arrangemang där den första utländska förvararbanken i försvarskedjan sänder ett meddelande till den inhemska förvararbanken med uppgifter om sina kunders hemviststat i beskattningshänseende samt anger huruvida dessa kunder har rätt till behandling i enlighet med skatteavtalen. I praktiken går detta till så, att den utländska förvararbanken i samband med att kontot öppnas meddelar när skatteavtal inte skall tillämpas på avkastningen av aktier som lämnats i förvar på ett värdeandelskonto för en kunds räkning, eller, i det fall att slutkunderna är berättigad till fördelarna i ett skatteavtal, vilket skatteavtal som i så fall skall tillämpas. En enskild utländsk förvararbank förvaltar i allmänhet flera förvaltarregistrerade värdeandelskonton, på vilka aktier har lämnats i förvar för slutkunder med varierande skattemässig status och grupperade enligt beskattningsland.

Förmedlingen av information om kundernas skattemässiga status gör det möjligt att upprätthålla en på förvaltarregistrering baserad försvarskedja, där uppgifter om den slutliga mottagarens hemviststat i beskattningshänseende förmedlas mellan de olika försvarsnivåerna. Dividend i försvarskedjan betalas så, att den nivå som förmedlar betalningen vidare endast känner till den närmast följande mottagaren i kedjan. På det sättet har endast den förvarare som den slutliga mottagaren har en kundrelation till exakt kännedom om vem som i slutändan tar emot betalningen.

Ansvar för källskatt som inte uppburits

Har källskatt inte uppburits av någon annan anledning än försummelse hos den som är

skyldig att uppbära skatt, debiteras den skattskyldige för skatten med stöd av 16 § 2 mom. i källskattelagen. När det gäller påföljder till följd av försummelse att uppbära källskatt tillämpas enligt 8 § bestämmelserna i lagen om förskottsuppbörd (1118/1996). Därvid kan enligt 38 § i lagen om förskottsuppbörd endast betalaren debiteras för källskatt, dvs. i detta fall utdelaren av dividend. Tillämpningen enligt nuvarande praxis medför en skatterisk för de företag som utdelar dividend.

Betalaren kan anses göra sig skyldig till försummelse i en situation, där de i 4 § i källskatteförordningen avsedda uppgifterna om mottagare av dividend inte har företetts för betalaren i samband med att källskatten uppbärs och betalaren trots det i enlighet med skatteavtalet uppbär en källskatt på dividenden som är lägre än 28 procent. Likaså kan det anses vara fråga om försummelse, när de uppgifter som företetts för betalaren helt uppenbart står i strid med de verkliga förhållandena och betalaren på den grund inte kan anses ha varit tillräckligt noggrann vid uppbörden av källskatt. Om t.ex. en betydande utländsk förvararbank behandlar ett innehav som helt och hållet förvaltats för bankens egen räkning och tillämpar skatteavtalet i bankens hemviststat på den skatt som skall uppbäras, kan det vara fråga om en situation där försummelse förekommit.

Återbäring av källskatt som uppburits till för stort belopp

Mottagare av dividend kan enligt 11 § 2 mom. i källskattelagen ansöka om återbäring av skatt som uppburits till för stort belopp. I 4 § i källskatteförordningen avsedda uppgifter bör framgå av ansökan. Till ansökan bör fogas ett verifikat över utbetalningen och den uppburna källskattens storlek samt ett hemvistintyg över mottagaren av dividenden utfärdat av skattemyndigheten i hemviststaten.

Alternativt kan betalaren enligt 21 § 2 mom. i lagen om förskottsuppbörd i vissa situationer ansöka om återbäring av källskatt som redovisats till för stort belopp. Återbäringen förutsätter då även att anteckningarna i årsdeklarationen rättas.

Ekonomisk betydelse

Åren 2002 och 2003 har till begränsat skattskyldiga årligen betalats över 4,7 miljarder euro i dividender. I källskatt på dessa dividender har uppburits över 290 miljoner euro per år.

Det utländska ägandet i finländska bolag är i en internationell jämförelse exceptionellt högt. Utländska aktieägare ägde i slutet av 2004 49,0 procent av de till värdeandelssystemet anslutna finländska bolagens marknadsvärde och 35,3 procent av deras aktiestock.

Den övervägande delen av det utländska ägandet utgörs av förvaltarregistrerade aktier i bolag som finns med i värdeandelssystemet. Som exempel kan nämnas att 91,31 procent av de utlandsägda aktierna i slutet av mars 2002 var förvaltarregistrerade.

1.2. Den internationella utvecklingen och lagstiftningen i några andra länder

Finsk lagstiftning, enligt vilken betalare av dividend har rätt att direkt tillämpa en i skatteavtal intagen lägre skattesats, är internationellt sett i viss mån avvikande. Det vanliga är att man på dividender som betalas till utlandet i respektive land tillämpar en s.k. inre skattesats, som därefter på ansökan i efterhand kan sänkas till den nivå som förutsätts i skatteavtal. Ett sådant återbäringsförfarande är den metod som i huvudsak tillämpas i Norge, Danmark, Tyskland, Österrike, Spanien, Nederländerna och Luxemburg. Ett förfarande liknande det i Finland tillämpas bl.a. i Sverige och fr.o.m. 2005 även i Frankrike.

Sverige

Värdepapperscentralen i Sverige (VPC) och förvaltarna av inhemska förvaltarregistreringar har rätt att uppbära källskatt enligt en sänkt skattesats i enlighet med skatteavtal, förutsatt att hemviststaten för mottagaren av dividenden framgår. Vid betalning av dividender till utländsk förvaltare av förvaltarregistrering kan ett skatteavtal mellan Sverige och förvaltarens hemviststat tillämpas, förutsatt att förvaltaren av registreringen förbinder sig att till VPC på begäran bl.a. lämna uppgifter om mottagaren av dividend. Likaså kan

ett skatteavtal mellan hemviststaten för den slutliga mottagaren av dividenden och Sverige tillämpas, om behövliga uppgifter lämnas till myndigheterna.

Om källskatt har uppburits felaktigt är den som är skyldig att uppbära skatt (VPC eller inhemsk förvaltare av registrering) ansvarig för skatten. Om en utländsk förvaltare av förvaltarregistrering handlar i strid med sina åtaganden har skattemyndigheterna rätt att förbjuda tillämpningen av den lägre skattesatsen på utbetalningen av dividend till sammanslutningen i fråga. Vid betalning av dividender till Schweiz uppbärs källskatten till sitt fulla belopp och eventuella skatteavtalsmässiga fördelar ansöks genom återbäringsförfarande.

Tyskland

Normalt kan en mottagare av dividend inte dra nytta av fördelarna i ett skatteavtal vid betalning av dividend, utan detta måste ske genom ett återbäringsförfarande. Vid ansökan om återbäring bör till ansökan bl.a. fogas ett hemvistintyg över mottagaren av dividenden utfärdat av skattemyndigheten i hemviststaten. Fr.o.m. 2002 har banker och andra som sysslar med utdelning av dividender kunnat ansluta sig till ett system med automatisk återbäring. I vissa strikt avgränsade fall kan skatteförvaltningen avtala om beviljande av de skatteavtalsmässiga fördelarna redan vid utbetalning av dividenden, men i praktiken har detta förfarande tillämpats endast på aktieprogram som har tillkommit på grundval av arbetsförhållande samt på aktier i form av amerikanska depositionsbevis (ADR).

Nederländerna

I princip kan de skatteavtalsmässiga fördelarna, förutom i fråga om dividender som betalas till Schweiz, beviljas antingen i samband med att dividenden betalas eller genom ett återbäringsförfarande. För att få del av fördelarna redan vid källan förutsätts dock bl.a. att ett hemvistintyg, som är ifyllt på holländska över mottagaren av dividenden och utfärdat av skattemyndigheten i hemviststaten, tillställs utdelaren av dividenden redan före betalningen. I praktiken är det oftast inte

möjligt att före dividendutdelningen förete de begärda uppgifterna. Det bolag som utdelar dividenden ansvarar för skatt som inte uppburits, även när uppburden har skett enligt ett intyg som mottagaren av dividenden har företett.

Luxemburg

Luxemburg saknar helt förfarande enligt vilket man kan tillgodogöra sig fördelarna i ett skatteavtal redan vid utdelningen av dividenden. Man kan ansöka om återbäring av överbetald skatt genom ett standardiserat förfarande senast före utgången av året som följer efter det år då dividenden utdelades.

Behandlingen inom Europeiska unionen

Europeiska kommissionen kom den 28 april 2004 med ett meddelande till Rådet och Europaparlamentet om clearing och avveckling i Europeiska unionen – förslag till åtgärder och strategier (KOM/2004/0312 slutlig). Enligt meddelandet har förväntningarna på systemen med gränsöverskridande clearing ökat betydligt de senaste åren. Leverantörerna av clearing- och avvecklingstjänster försöker förbättra systemens prestanda genom att etablera sig över hela Europa, på egen hand eller genom sammanslagningar och allianser, vilket redan har lett till en omfattande omstrukturering. Kommissionens mål är att skapa allmänna ramar, inom vilka nationella bestämmelser och nationell praxis inte utgör hinder för en effektiv clearingverksamhet inom hela Europeiska unionen.

För att nå detta mål föreslår kommissionen fyra projekt, varav ett är tillsättande av en expertgrupp för att undersöka de beskattningsmässiga hindren för integrationen. Avsikten är att i konkurrensfrämjande syfte eliminera den praxis som leder till dubbelbeskattning. Meddelandet prioriterar detta projekt, som efter hand som det framskrider även kan påverka finsk lagstiftning om dividender till utlandet, eftersom man enligt meddelandet bl.a. skall undersöka möjligheterna att förenhetliga källbeskattningen av dividendinkomster. Expertgruppen Fiscal Compliance Expert Group höll sitt första möte den 15 april 2005 och beräknas verka i

cirka två års tid.

1.3. Bedömning av nuläget

Det oklara rättsläget, dvs. motsättningarna mellan lagens och förordningens ordalydelse i relation till tillämpad praxis utgör i sig ett betydande problem. Denna bristande överensstämmelse orsakar bekymmer för de myndigheter som skall utöva skattekontrollen och skapar svårbedömda skatterisker för de bolag som utdelar dividend.

Enligt upplysningar från de kontoförande instituten är det i praktiken omöjligt att före betalningen av dividend få fram heltäckande individualiserande uppgifter om mottagaren. Speciellt när aktier byter ägare nära tidpunkten för utdelningen av dividend eller när clearingen av affären drar ut på tiden, är det svårt att identifiera mottagaren. Att i enlighet med de nu gällande bestämmelserna i alla lägen kräva uppgifter om mottagaren leder förmodligen till en betydande övergång från skatteuppbörd enligt skatteavtal i samband med att dividenden betalas ut till beviljande av de skatteavtalsmässiga fördelarna genom återbäringsförfarande.

Det vore till fördel för de finländska bolag som delar ut dividend om man enligt nuvarande praxis på ett smidigt och kostnadseffektivt sätt kunde bibehålla aktieägarnas möjlighet till lägre källskatt i enlighet med skatteavtal redan i samband med uppbörden av källskatt. Om förfarandet görs mycket mera invecklat än vad det är idag kan det leda till att intresset för finländska aktier avtar speciellt bland småinvestorer och den vägen kan kursutvecklingen på den finländska aktiemarknaden påverkas på ett ogynnsamt sätt.

För skatteförvaltningens vidkommande är skattekontrollen och informationsutbytet med utländska skattemyndigheter det största problemet. Dagens förfarande möjliggör inte alla gånger en rättvis kontroll av uppbörden av källskatt. Detta har huvudsakligen sin grund i att det bolag som utdelar dividend, den som sköter förvaltarregistreringar eller vilken annan part som helst i Finland oftast inte känner till vem den slutliga mottagaren av dividenden är och därför inte kan kontrollera källskattens rätta belopp. Inte ens genom skattekontroller kan man få fram de riktiga uppgifterna.

Bristfälliga uppgifter innebär också att man inte till alla delar kan få svar på begäran om internationell handräckning i frågor som rör dividendinkomster och inte heller kan det internationella informationsutbytet skötas på ett effektivt sätt.

2. Propositionens målsättning och de viktigaste förslagen

2.1. Målsättning

Med beaktande av de omständigheter som ovan presenterats vid bedömningen av nuläget borde man vid revideringen av bestämmelserna om källskatt på dividend som betalas på förvaltarregistrerade aktier så långt som möjligt eftersträva

- en funktionell och konkurrenskraftig kapitalmarknad i Finland,
- ett tillförlitligt system för uppbörd av källskatt,
- en klar och rättvis ansvarsfördelning i fråga om skatt som inte uppburits,
- en minskad skatterisk för bolagen i relation till ansvarsfrågan; samt
- att myndigheternas behov av information beaktas.

2.2. De viktigaste förslagen

Förslag till ändring av 10 §

Till paragrafen fogas en bestämmelse, enligt vilken den skattskyldige som utredning om förutsättningarna för att kunna omfattas av ett skatteavtal för betalaren antingen skall förete ett källskattekort eller uppgive namn, adress i hemviststaten och födelsetid samt eventuella andra officiella identifieringsuppgifter. Dessa uppgifter är nödvändiga för att betalaren på ett tillförlitligt sätt skall kunna bedöma om ett skatteavtal kan tillämpas på betalningen till den skattskyldige.

Om varken källskattekort eller ovan nämnda identifieringsuppgifter företes för betalaren, kan denne inte tillämpa bestämmelserna i skatteavtalet, vilket innebär att källskatt skall uppbäras på betalningen i enlighet med 7 §. Bestämmelser om den utredning som skall företes finns numera i 4 § i källskatteförordningen. Med beaktande av kraven i grundlagen (731/1999) föreslås, att bestäm-

melseorna såsom väsentliga med tanke på storleken av den skatt som skall uppbäras skall ingå på lagnivå.

Den föreslagna nya 10 b § utgör ett undantag från detta förfarande. Bestämmelsen i fråga innebär att man på dividend som betalas till ett skatteavtalsland kan uppbära 15 procent i skatt eller ett högre belopp, såvida detta förutsätts i skatteavtal. Uppbörd enligt skatteavtal av lägre skatt än 15 procent eller t.ex. befrielse från källskatt i enlighet med vad som föreskrivs i skatteavtalet mellan Finland och Storbritannien förutsätter däremot alltid att uppgifter om den slutliga mottagaren av dividend företes i enlighet med 10 §.

Paragrafen delas dessutom i två moment i vilka det enligt förslaget görs smärre uttrycksmässiga justeringar.

Förslag som rör den källskatt som skall uppbäras på dividend på förvaltarregistrerad aktie

Till lagen föreslås bli fogad en ny 10 b §. I paragrafen föreskrivs om det förfarande, enligt vilket 15 procent i skatt kan uppbäras på dividend på förvaltarregistrerad aktie utan att utredning om den slutliga mottagaren av dividend företes, när bestämmelserna om dividend i ett skatteavtal som Finland ingått enligt tillgängliga uppgifter hos betalaren kan tillämpas på mottagaren av dividend.

Vid betalning av dividend till en mottagare i någon av de nämnda stater, där skatt på dividend med stöd av ingånget skatteavtal kan uppbäras till ett högre belopp än 15 procent, kunde skatteuppbörden inom ramen för det nu föreslagna förfarandet ske enligt den procentsats man har enats om i skatteavtalet. Vid betalning av dividend till stater som det inte finns skatteavtal med föreslås att 28 procent såsom hittills uppbärs i källskatt på dividend.

En förutsättning för skatteuppbörd enligt 15 procent är att betalaren tillräckligt noggrant har kontrollerat att mottagaren av dividenden bor i en stat som Finland har ett giltigt skatteavtal med samt att bestämmelserna om dividend i detta skatteavtal tillämpas på mottagaren av dividenden.

Som en sådan tillräckligt noggrann utredning borde betalaren kunna förete ett avtal mellan ett kontoförande institut, vanligtvis en finländsk bank, och kunden i fråga, vanligt-

vis en utländsk förvararbank i dess egenskap av innehavare av ett förvaltningskonto, sålunda att minimikraven på innehållet i avtalet i detalj bestäms i 2 mom.

Med kontoförande institut jämställs det ombud för det kontoförande institutet som i praktiken tecknar avtal med kontoinnehavaren om förvar av förvaltarregistrerade aktier.

I avtalet borde det kontoförande institutets kund, i lagen benämnd utländsk förvaltare, med avseende på dividendutdelning uppge mottagarens hemviststat i beskattningshänseende samt meddela huruvida bestämmelserna om dividend i det aktuella skatteavtalet kan tillämpas på mottagaren, eller om mottagaren till sin juridiska karaktär eventuellt är ett bolag som enligt skatteavtalet undantagsvis inte kan omfattas av dessa bestämmelser. Dessutom bör förvaltaren förbinda sig att rapportera om ändringar som rör dessa omständigheter samt på begäran lämna uppgifter om mottagaren av dividend.

Med utländsk förvaltare avses förutom banker och värdepappersföretag även andra sammanslutningar hos vilka det enligt 5 a § i lagen om värdeandelskonton är möjligt att öppna förvaltningskonton.

För att undvika eventuella problem på grund av banksekretessen föreslås i 3 mom. att det kontoförande institutet på begäran skall översända det ovan avsedda avtalet, eller en kopia av detsamma, till det bolag som delar ut dividenden, åtminstone till de delar ovan nämnda omständigheter berörs i avtalet.

Tillämpningen av bestämmelsen begränsas enligt förslaget så, att förvaltaren måste vara verksam inom en skatteavtalsstat. Avsikten med denna bestämmelse är att begränsa tillämpningsområdet till avtal med sammanslutningar i sådana stater som myndigheterna inom ramen för sitt informationsutbyte på ett effektivt sätt kan få uppgifter från. Marknadsandelarna för förvaltare som opererar utanför de ovan nämnda områdena kan bedömas som marginella, varför avgränsningen inte på något påtagligt sätt torde skapa svårigheter när det gäller systemets funktion.

Som förutsättning för tillämpning av bestämmelsen föreslås dessutom att förvaltaren vid tidpunkten för utdelningen av dividend skall vara införd i skatteförvaltningens register över utländska egendomsförvaltare.

I en ny 10 c § i lagen föreskrivs om ett register över utländska egendomsförvaltare. En förvaltare kan införas i registret på ansökan. Sökanden bör i sin ansökan försäkra att de avtal denne ingått uppfyller kraven i 10 b § 2 mom. Dessutom bör individualiserande uppgifter om sökanden samt kontaktuppgifter framgå av ansökan.

En förvaltare som väsentligen försummar att iakttä villkoren i avtalet eller de allmänna bestämmelserna om skyldigheten att lämna uppgifter kan avföras från registret. En sökande kan vägras registrering när sökanden på grundval av tidigare försummelse väsentligen kan antas komma att försumma sina förpliktelser. En förvaltare kan avföras från registret även på egen begäran.

Med omnämmandet av skyldigheten att lämna uppgifter avses bl.a. försummelse att besvara skattemyndigheternas, finansinspektionens, polisens eller emittentens på lag grundade begäran om upplysningar.

Som väsentlig försummelse anses inte utlämnande av uppgifter i samband med en mera omfattande förfrågan om enskilda aktieägare som lyft dividender till mindre belopp, inte heller att uppgifterna innehåller smärre brister som saknar betydelse. I praktiken kan uppgifter med säkerhet fås endast om de insamlas redan i samband med utdelningen av dividend, eftersom det därefter enligt operatörerna som verkar på marknaden kan vara svårt att få fram heltäckande uppgifter.

I fråga om hörande med anledning av avförande från registret, återinförande i registret, bestämmande av behörigt skatteverk eller ändringssökande tillämpas vad som i lagen om förskottsuppbörd bestäms om förskottsuppbörsregistret. Innan en förvaltare avförs från registret bör denne således bli hörd i enlighet med vad som bestäms i 26 § i lagen om förskottsuppbörd. Om det visar sig att en förvaltare som gjort sig skyldig till försummelse har ändrat sina procedurer så, att de gällande förpliktelserna på nytt kan iakttas, kan operatören tillåtas bli kvar i registret. Den som avförts från registret kan på ansökan återinföras i registret på det sätt som avses i 27 § i lagen om förskottsuppbörd. Med stöd av 29 § i lagen om förskottsuppbörd är Nylands skatteverk i praktiken behörigt skatteverk, eftersom de operatörer som är införda

i registret vanligtvis inte har någon hemkommun i Finland. I fråga om ändringssökande tillämpas 48—53 § i lagen om förskottsuppbörd.

Lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter tillämpas på de uppgifter som är införda i registret över utländska egendomsförvaltare. Enligt lagen skall beskattningsuppgifterna vara sekretessbelagda med de undantag som föreskrivs i lagens 2 kap. Bestämmelser om de i registret införda uppgifternas offentlighet föreslås i lagens 9 §. Offentliga uppgifter är den utländska förvaltarens namn samt eventuellt företags- och organisationsnummer eller andra motsvarande individualiserande uppgifter. Sammanslutningars adress- och andra kontaktuppgifter omfattas inte av offentligheten och inte heller övriga uppgifter om sammanslutningen som införts i skatteförvaltningens register. Till offentliga uppgifter räknas inte personuppgifter som t.ex. namn och andra individualiserande uppgifter om personer som representerar olika samfund.

Det kontoförande institut som sköter utdelningen av dividend och uppbörden av källskatt kan vid tidpunkten för utdelningen t.ex. med hjälp av automatisk databehandling kontrollera vilka operatörer som för tillfället är införda i registret.

Registret behövs för att förhindra missbruk och upprätthålla det förtroende för operatörerna på marknaden som ligger till grund för systemet. Kravet på registeranteckning underlättar för sin del skattekontrollen. Om det konstateras att en förvaltare har gjort sig skyldig till försummelse, saknar den saken betydelse med tanke på betalarens ansvar för tidigare skedd skatteuppbörd.

I den nya 10 d § som fogas till lagen intas en bestämmelse, att den slutliga mottagaren av dividend inte heller i årsdeklarationen behöver individualiseras, om sådana uppgifter inte ens i det skedet finns att tillgå. I stället för uppgifter om den slutliga mottagaren av dividend kan betalaren eller det kontoförande institut som fungerar som ombud för betalaren lämna uppgifter om den utländska förvaltare som är kund i det kontoförande institutet. Dessutom bör betalaren i årsdeklarationen uppge om det är fråga om ett förvaltarregisterat innehav samt om aktierna innehas för egen eller någon annans räkning. Som hem-

viststat för mottagaren av dividend uppges dock alltid den slutliga mottagarens hemviststat.

3. Konsekvenserna av propositionen

Det föreslagna förfarandet gör det möjligt att uppbära skatten redan i betalningsögonblicket enligt den procentsats som förutsätts i skatteavtalet, vilket måste anses som mycket väsentligt för den finländska kapitalmarknaden och även internationellt sett innebär en mycket konkurrenskraftig lösning. Av den övervägande delen av mottagarna av dividend förutsätts inte någonting annat än uppgifter längs hela förvarskedjan huruvida skatteavtalet kan tillämpas samt utredning om den uppgiften kan fås med tillräcklig noggrannhet. För dessa mottagare av dividend innebär nyordningen inte någon väsentlig komplicerande av det nuvarande uppbördsförfarandet.

Möjligheterna till missbruk torde minska i förhållande till vad som är fallet idag, eftersom uppbörd av lägre källskatt än 15 procent kommer att förutsätta noggrannare uppgifter om mottagaren av dividend än de uppgifter som för närvarande lämnas till betalaren av dividend och till skatteförvaltningen. Å andra sidan leder detta till att sådana mottagare av dividend oftare än hittills kommer att omfattas av återbäring. Särskilt kan nämnas de mottagare av dividend som har Storbritannien, Irland, Frankrike, Schweiz och Ryssland som hemviststat.

Den föreslagna modellen klarlägger frågan om ansvaret för skatt som inte uppburits och begränsar skatterisken för den som betalar ut dividend. Normalt kan en betalare av dividend som agerat omsorgsfullt inte anses ha gjort sig skyldig till försummelse, även när uppgifter som mottagare av dividend lämnat visar sig vara felaktiga. Eftersom det sålunda inte är fråga om försummelse hos den som är skyldig att uppbära skatt, kan den som betalat dividenden inte ställas till svars för skatten. Mottagaren av dividend kan dock debiteras för den obetalda skatten enligt 16 § 2 mom. i källskattelagen.

Det föreslagna förfarandet kan även få vissa oönskade effekter. Det blir svårare att genomföra skattekontroller, eftersom det i de

flesta fall inte krävs några uppgifter om mottagare av dividend. Möjligheterna för mottagare av dividend som är bosatt i annan stat än skatteavtalsstat att utan grund omfattas av uppbörd enligt 15 procent kan öka i förhållande till vad som stipuleras i nuvarande lagstiftning. Dessutom kommer mottagare av dividend som har hemvist i någon annan stat än en skatteavtalsstat att nästan utan undantag befinna sig utom räckhåll för indrivning av debiterade skatter genom handräckning. Genom att individualiserande uppgifter om mottagare av dividend saknas kan inte heller sådana heltäckande jämförande uppgifter samt upplysningar med tanke på handräckning ges så att den slutliga inkomstagaren framgår. En fortsättning på detta även för närvarande rådande förhållande är inte helt konsekvent med tanke på den av Finland i andra sammanhang hävdade principen om öppenhet i informationsutbytet.

Regeringen har dock gjort bedömningen att konsekvenserna och omfattningen av dessa oönskade utvecklingstendenser, som i huvudsak rör myndigheternas informationsintresse, kan accepteras för att propositionens övriga målsättningar skall kunna uppnås. Som målsättning gäller bl.a. att säkra en fungerande och konkurrenskraftig kapitalmarknad i Finland, att garantera ett tydligt och rättvist ansvar för skatterna samt att begränsa skatterisken för bolagen.

3.1. Ekonomiska konsekvenser

Med ledning av tillgängliga uppgifter kan man inte bedöma de konsekvenser den föreslagna ändringen medför för skatteintäkterna. Man kan visserligen anta att dividender som enligt statistiken betalts till andra stater än skatteavtalsstater, inklusive dividender som betalts till okända mottagare med de facto hemvist i en skatteavtalsstat, i någon mån kommer att minska. Enligt statistik från skatteförvaltningen betalades 2003 i dividender till andra stater än skatteavtalsstater mer än 381 miljoner euro och på dessa dividender uppbars cirka 97 miljoner euro i källskatt.

Men det är även möjligt att en del dividender, som uppges ha betalts till stater där Finland enligt ingångna skatteavtal helt saknar rätt till beskattning av dividender eller där skatten ligger under 15 procent, i själva ver-

ket inte har betalats till slutliga förmånstagare med hemvist i dessa stater. Enligt statistiska uppgifter har t.ex. till Storbritannien 2003 betalats över 500 miljoner euro i dividender, vilket näst efter Sverige är det klart största belopp som betalats till något enskilt land. Dessutom går det sannolikt inte att få fram sådana uppgifter om dividender till dessa stater som förutsätts för att mindre skattebelopp skall kunna uppbäras. Man kan sålunda göra bedömningen att en del av de dividender, som det för närvarande inte alls uppbärs källskatt på eller på vilka mindre än 15 procent i källskatt uppbärs, efter lagändringen kommer att beskattas enligt 15 procent.

Dessutom kan nämnas en omständighet som påverkar det belopp som i framtiden inflyter i form av källskatt, nämligen att systemet med gottgörelse för bolagsskatt upphörde i början av 2005, med den påföljd att Finland kan beskatta dividender som betalas till flere sådana länder där gällande skatteavtal tidigare inte tillät beskattning så länge en person med hemvist i Finland var berättigad till gottgörelse för bolagsskatt. Som exempel på sådana skatteavtal kan nämnas skatteavtalen mellan Finland och Nederländerna samt Österrike.

3.2. Uppföljning av konsekvenserna

Det föreslagna systemet är i ett internationellt perspektiv innovativt och smidigt, men konsekvenserna t.ex. för skatteintäkterna är synnerligen svåra att uppskatta. När man dessutom tog i beaktande det utredningsarbete som för närvarande pågår inom Europeiska unionen, ett arbete som beräknas vara klart inom två år, samt de eventuella nya behov av ändringar som därigenom kan uppstå, förelåg under propositionens beredningsskede möjligheten att systemet ändras genom en temporär lag. Om lagen hade blivit temporär kunde osäkerheten bland investerarna dock ha fått negativa konsekvenser för kapitalmarknaden, vilket även många av de hörda instanserna har framhållit. För den skull ansågs det ändamålsenligt att föreslå att lagändringen blir permanent. Av ovan nämnda orsaker är det emellertid nödvändigt att t.ex. på

basis av de rapporter Skattestyrelsen ger ut både generellt och i enskilda fall följa med systemets konsekvenser bl.a. för kapitalmarknadens utveckling, inflödet av skatteintäkter och en rättvis beskattning.

3.3. Konsekvenser i fråga om organisation och personal

De föreslagna ändringarna bedöms inte ha några betydande konsekvenser för organisation och personal. Det eventuella extra arbete som föranleds av det ökade antalet ansökningar om återbäring av källskatt föreslås skötas med befintlig personal.

4. Beredningen av propositionen

Ärendet har beretts vid finansministeriet i samarbete med Skattestyrelsen. Finlands Bank, Centralhandelskammaren, Finlands Näringsliv rf., Bankföreningen i Finland rf., Finlands Skatteexperter rf., Skattebetalarnas Centralförbund rf. och Finlands Värdepapperscentral Ab har hörts om propositionen. De instanser som har hörts stöder huvuddragen i propositionen. Skatteinspektionsenheten vid Skattestyrelsen har dock i sina kommentarer framhållit de problem de föreslagna ändringarna skapar med tanke på skattekontrollen.

5. Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2006 och avses bli behandlad i samband med den.

6. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft så snart som möjligt. 10 b – 10 d § i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet föreslås tillämpas på dividend som betalas den 1 januari 2006 eller därefter.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 11 augusti 1978 om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet (627/1978) 10 §, samt
fogas till lagen nya 10 b—10 d §, som följer:

10 §

Vid uppbörd av källskatt skall bestämmelserna i internationellt avtal som avses i 1 § iakttas, såvida inkomsttagaren för utbetalaren före betalning erläggs företer utredning om sin hemort och om övriga förutsättningar för tillämpning av avtalet. Som utredning kan inkomsttagaren förete ett källskattekort eller uppge sitt namn, sin födelsetid och andra eventuella officiella identifieringsuppgifter samt sin adress i hemviststaten.

Företes utredningen sedan betalning erlagts, men innan den till ett för stort belopp uppburna summan redovisats till staten, skall skatteuppbörden rättas. På samma sätt skall förfaras, om i skatt annars uppburits för mycket.

10 b §

Med avvikelse från vad som bestämts i 10 § uppbärs 15 procent i källskatt på dividend på förvaltarregistrerad aktie, om betalaren på det sätt som avses i 2 och 3 mom. tillräckligt noggrant har kontrollerat att bestämmelserna om dividend i ett avtal för undvikande av dubbelbeskattning tillämpas på mottagaren av dividend. Om Finland enligt avtalet dock har rätt att på dividend uppbära högre skatt än 15 procent, uppbärs skatt enligt avtalet.

Som utredning om att tillämpningen av bestämmelserna om dividend har kontrollerats tillräckligt noggrant anses ett avtal om förvar av förvaltarregistrerad aktie mellan ett kontoförande institut eller dess ombud och en utländsk egendomsförvaltare. Enligt avtalet bör förvaltaren

1) med avseende på betalning av dividend uppge hemviststaten för den slutliga motta-

garen av dividend och försäkra att bestämmelserna om dividend i avtalet för undvikande av dubbelbeskattning mellan Finland och staten i fråga kommer att tillämpas på mottagaren av dividend,

2) förbinda sig att omedelbart informera det kontoförande institutet eller dess ombud om ändringar i de omständigheter som avses i 1 punkten; samt

3) förbinda sig att i fråga om mottagare av dividend på begäran uppge dennes namn, födelsetid eller andra eventuella officiella identifieringsuppgifter och adress i hemviststaten samt översända ett av skattemyndigheterna i staten i fråga utfärdat intyg om mottagarens hemviststat i beskattningshänseende.

Dessutom förutsätts att den utländska förvaltaren har sitt hemvist i en stat som Finland har ett avtal för undvikande av dubbelbeskattning med. Vid tidpunkten för utdelningen av dividend måste det även finnas en anteckning om förvaltaren i skatteförvaltningens register över utländska egendomsförvaltare.

Det kontoförande institutet eller dess ombud måste på begäran till emittent av förvaltarregistrerad aktie översända i 2 mom. avsett avtal eller en kopia av detsamma till de delar avtalet innehåller i 2 mom. avsedda uppgifter.

10 c §

Anteckning i registret över utländska egendomsförvaltare om utländsk förvaltare görs på ansökan av förvaltaren. De uppgifter som är nödvändiga för att individualisera sökanden samt dennes kontaktuppgifter bör framgå av ansökan. Dessutom bör sökanden försäkra, att de avtal denne ingått om förvar av för-

valtarregistrerade aktier uppfyller kraven i 10 b § 2 mom.

Den som väsentligen försummar iakttagandet av de i 10 b § 2 mom. avsedda avtalsvillkoren eller bestämmelserna om skyldighet att lämna information kan avföras från registret, liksom även den som anhåller om det. En sökande kan vägras registrering när sökanden på grundval av tidigare försummelser väsentligen kan antas komma att försumma ovan avsedda förpliktelser.

Beträffande registret gäller i tillämpliga delar vad som i lagen om förskottsuppbörd förreskrivs om förskottsuppbörsregistret.

10 d §

Om betalaren, när årsdeklarationen lämnas in, inte har tillgång till uppgifter om mottagaren av dividend, anges uppgifterna om den utländska egendomsförvaltaren. Som hemviststat uppges dock alltid hemviststaten för mottagaren av dividend. Dessutom uppges huruvida det aktieinnehav som ligger till grund för betalning av dividend är förvaltarregistrerat samt om aktierna förvaltas för egen räkning eller för någon annans räkning.

Denna lag träder i kraft den _____ 20 . Lagens 10 b—10 d § tillämpas på dividend som betalas den 1 januari 2006 eller därefter.

2.

Lag**om ändring av 9 § i lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen av den 30 december 1999 om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter (1346/1999) i stället för den genom lag 249/2001 slopade 9 § en ny 9 § som följer:

9 §
Offentliga uppgifter i registret över utländska egendomsförvaltare

mögenhet (627/1978) avsedda uppgifterna i registret över utländska egendomsförvaltare är samfundets namn samt dess företags- och organisationsnummer eller andra motsvarande individualiserande uppgifter offentliga.

Av de i 10 c § i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och för- _____ Denna lag träder i kraft den _____ 20 .

Helsingfors den 16 september 2005

Republikens President

TARJA HALONEN

Finansminister *Antti Kalliomäki*

1.

Lag**om ändring av lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 11 augusti 1978 om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet (627/1978) 10 §, samt
fogas till lagen nya 10 b—10 d §, som följer:

Gällande lydelse

10 §

Vid uppbörd av källskatt skall bestämmelserna i internationellt avtal som avses i 1 § iakttas, såvida inkomsttagaren för utbetalaren företer utredning om sin hemort och om övriga förutsättningar för tillämpning av avtalet. Företes utredning sedan skatt uppburits men innan den till ett för stort belopp uppburna summan redovisats till staten, skall skatteuppbörden rättas. På samma sätt skall förfaras, såvida i skatt annars uppburits för mycket.

Föreslagen lydelse

10 §

Vid uppbörd av källskatt skall bestämmelserna i internationellt avtal som avses i 1 § iakttas, såvida inkomsttagaren för utbetalaren *före betalning erläggs* företer utredning om sin hemort och om övriga förutsättningar för tillämpning av avtalet. *Som utredning kan inkomsttagaren förete ett källskattkort eller uppge sitt namn, sin födelseid och andra eventuella officiella identifieringsuppgifter samt sin adress i hemviststaten.*

Företes *utredningen sedan betalning erlagts*, men innan den till ett för stort belopp uppburna summan redovisats till staten, skall skatteuppbörden rättas. På samma sätt skall förfaras, *om* i skatt annars uppburits för mycket.

10 b §

Med avvikelse från vad som bestämts i 10 § uppbärs 15 procent i källskatt på dividend på förvaltarregistrerad aktie, om betalaren på det sätt som avses i 2 och 3 mom. tillräckligt noggrant har kontrollerat att bestämmelserna om dividend i ett avtal för undvikande av dubbelbeskattning tillämpas på mottagaren av dividend. Om Finland enligt avtalet dock har rätt att på dividend uppbära högre skatt än 15 procent, uppbärs skatt enligt avtalet.

Som utredning om att tillämpningen av bestämmelserna om dividend har kontrollerats tillräckligt noggrant anses ett avtal om förvar av förvaltarregistrerad aktie mellan

ett kontoförande institut eller dess ombud och en utländsk egendomsförvaltare. Enligt avtalet bör förvaltaren

1) med avseende på betalning av dividend uppge hemviststaten för den slutliga mottagaren av dividend och försäkra att bestämmelserna om dividend i avtalet för undvikande av dubbelbeskattning mellan Finland och staten i fråga kommer att tillämpas på mottagaren av dividend,

2) förbinda sig att omedelbart informera det kontoförande institutet eller dess ombud om ändringar i de omständigheter som avses i 1 punkten; samt

3) förbinda sig att i fråga om mottagare av dividend på begäran uppge dennes namn, födelsetid eller andra eventuella officiella identifieringsuppgifter och adress i hemviststaten samt översända ett av skattemyndigheterna i staten i fråga utfärdat intyg om mottagarens hemviststat i beskattningshänseende.

Dessutom förutsätts att den utländska förvaltaren har sitt hemvist i en stat som Finland har ett avtal för undvikande av dubbelbeskattning med. Vid tidpunkten för utdelningen av dividend måste det även finnas en anteckning om förvaltaren i skatteförvaltningens register över utländska egendomsförvaltare.

Det kontoförande institutet eller dess ombud måste på begäran till emittent av förvaltarregistrerad aktie översända i 2 mom. avsett avtal eller en kopia av detsamma till de delar avtalet innehåller i 2 mom. avsedda uppgifter.

10 c §

Anteckning i registret över utländska egendomsförvaltare om utländsk förvaltare görs på ansökan av förvaltaren. De uppgifter som är nödvändiga för att individualisera sökanden samt dennes kontaktuppgifter bör framgå av ansökan. Dessutom bör sökanden försäkra, att de avtal denne ingått om förvar av förvaltarregistrerade aktier uppfyller kraven i 10 b § 2 mom.

Den som väsentligen försummar iakttagandet av de i 10 b § 2 mom. avsedda avtalsvillkoren eller bestämmelserna om skyldighet att lämna information kan avföras från registret, liksom även den som anhål-

ler om det. En sökande kan vägras registrering när sökanden på grundval av tidigare försummelser väsentligen kan antas komma att försumma ovan avsedda förpliktelser.

Beträffande registret gäller i tillämpliga delar vad som i lagen om förskottsuppbörd föreskrivs om förskottsuppbörsregistret.

10 d §

Om betalaren, när årsdeklarationen lämnas in, inte har tillgång till uppgifter om mottagaren av dividend, anges uppgifterna om den utländska egendomsförvaltaren. Som hemviststat uppges dock alltid hemviststaten för mottagaren av dividend. Dessutom uppges huruvida det aktieinnehav som ligger till grund för betalning av dividend är förvaltarregistrerat samt om aktierna förvaltas för egen räkning eller för någon annans räkning.

Denna lag träder i kraft den 20 .
Lagens 10 b—10 d § tillämpas på dividend som betalas den 1 januari 2006 eller därefter.
